

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai

Ūnijas ielā 45, Rīga, LV-1039

E-pasts: sprk@sprk.gov.lv

Rīgā, 2024.gada 23.septembrī

Nr.1242/JN

Par Informācijas iesniegšanas noteikumu grozījumu projektu

„Latvijas Mobilais Telefons” SIA (turpmāk – LMT) ir iepazinies ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) konsultāciju dokumentu par informācijas iesniegšanas noteikumu grozījumiem elektronisko sakaru nozarē.

Par Konsultāciju dokumenta 5.pielikumu (Informācijas iesniegšanas noteikumi elektronisko sakaru nozarē¹ 9.pielikums).

LMT ierosina atteikties no **Informācijas iesniegšanas noteikumi elektronisko sakaru nozarē** (turpmāk – Noteikumi) 9.pielikuma un Noteikumu pamattekstā paredzēt elektronisko sakaru komersantu pienākumu informāciju par platjoslas interneta pakalpojumu pieejamību mobilā elektronisko sakaru likumā iesniegt atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem “Platjoslas pieejamības ģeogrāfiskās informācijas sistēmas noteikumi” paredzētajam informācijas saturam. Jau Ministru kabineta noteikumu saskaņošanas gaitā esam pievērsuši Satiksmes Ministrijas un Regulatora uzmanību tam, ka atbilstoši Elektronisko sakaru likuma (turpmāk – ESL) 13. panta piektās daļas deleģējumam sistēmas saturu (t.sk. iesniedzamās informāciju par platjoslas interneta piekļuves pakalpojuma ģeogrāfisko pieejamību) nosaka Ministru kabinets.

Viena no valsts pārvaldes funkcijām ir ārējo normatīvo aktu izdošana gadījumā, kad likumdevējs, ievērojot Satversmi, tos izdot pilnvarojis izpildvaras institūciju. Tā kā šādu normatīvo aktu izdošana ir valsts pārvaldes kompetence, Ministru kabinets detalizē likumā ietverto politisko gribu vai noteic likuma īstenošanas kārtību attiecībā uz sistēmā iesniedzamās informācijas saturu. Satversmes tiesa savā praksē ir atzinusi par neatbilstošiem Satversmei normatīvos aktus, kas izdoti, neievērojot likumdevēja pilnvarojumu, proti, *ultra vires* (skat., piemēram, Satversmes tiesas 2016.gada 2.marta spriedumu lietā Nr. 2015-11-03). Līdz ar to Regulatora noteikumu izdošana par platjoslas interneta piekļuves pakalpojuma pieejamības informācijas apkopošanu būtu Satversmē un ESL noteiktā deleģējuma pārkāpums.

Vienlaicīgi LMT ir šādi iebildumi un priekšlikumi attiecībā uz *Noteikumu* 9.pielikuma saturu:

1. Noteikumu 9.pielikuma I daļas 1. punkts paredz, ka “*Elektronisko sakaru komersants nosaka 4G un 5G tehnoloģijas mobilā elektronisko sakaru tīkla teorētisko pārklājumu, nodrošinot, ka aprēķinātais pārklājums katrā 100x100m režģa teritorijā datumā, par kuru jāiesniedz informācija, atspoguļo iespējami tuvu faktiskajai situācijai galalietotājiem pieejamo platjoslas interneta piekļuves pakalpojumu ārpus telpām ar minimālo lejupielādes ātrumu, kas nav mazāks par 2Mbit/s, un ar maksimālo (reklamēto) lejupielādes ātrumu, kas raksturo galalietotājam pieejamo maksimālo lejupielādes ātrumu atbilstoši 1.tabulā noteiktajiem ātruma diapazoniem.*”

Platjoslas interneta mobilā pārklājuma teorētiskais aprēķins balstās konkrētos Regulatora definētos teorētiskos pieejamības parametros. Platjoslas interneta mobilajā tīklā pieejamība ir vai nu teorētiska vai faktiskā. Faktiskā pārklājuma pieejamība nosakāma ar mērījumiem dabā, nevis ar teorētisku aprēķinu. Teorētiskā aprēķina “iespējamo tuvumu” faktiskai situācijai nosaka izmantotie parametri, to kvalitāte un šo parametru vērtības, ko nosaka normatīvais akts. Ja šis normatīvais akts ir Satversmīgs un līdz ar to saistošs komersantam, tad tam ir ierobežota rīcības brīvība veikt izmaiņas teorētiskā aprēķina rezultātos. Līdz ar to ierosinām atteikties no Noteikumu 9.pielikuma I daļas 1.punktā iekļautajiem vārdiem “iespējami tuvu faktiskajai situācijai”.

¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2022.gada 22.septembra lēmums Nr. 1/29 Informācijas iesniegšanas noteikumi elektronisko sakaru nozarē 9.pielikums

Noteikumu 9.pielikuma projektā Regulators ir saglabājis prasību 100x100m režģa teritorijā norādīt maksimālo (reklamēto) lejupielādes ātrumu, kas raksturo galalietotājam pieejamo maksimālo lejupielādes ātrumu atbilstoši 1.tabulā noteiktajiem ātruma diapazoniem. LMT neatbalsta šādu pieeju šādu apsvērumu dēļ:

- 1) Ģeogrāfiskā apsekošanas pamatmērķis ir noskaidrot, kur ģeogrāfiski iesniedzas elektronisko sakaru tīkli, kas spēj nodrošināt platjoslu. Direktīvas (ES) 2018/1972, ar ko izveido Eiropas Elektronisko sakaru kodeksu, preambula un 22.pants par tīkla izvērsuma ģeogrāfisko apsekošanu neparedz prasību ģeogrāfiskās apsekošanas rezultātā iegūt informāciju par 100x100m režģa vienībā pieejamiem ātrumiem šādā detalizācijas līmenī pa ātrumiem.
- 2) Maksimālais lejupielādes ātrums, tādā detalizētā ātruma diapazonu solī kā to paredz Noteikumu 9.pielikuma projekts, ir faktiski nosakāms tikai elektronisko sakaru tīklā fiksētās tehnoloģijas gadījumā. Interneta pieslēguma ātrums mobilajā tehnoloģijā režģa teritorijā ir atkarīgs no daudziem faktoriem - attāluma no bāzes stacijas, periodiskuma, ar kādu galiekārta pārslēdzas no vienas bāzes stacijas uz otru vai starp tehnoloģijām, atrašanās vietas reljefa, apbūves blīvuma, laika apstākļiem, diennakts stundas, klientu skaita, kas izmanto noteikto mobilā tīkla kapacitāti noteiktā brīdī, gaisa mitruma un citiem apstākļiem. Līdz ar to mobilās tehnoloģijas gadījumā lejupielādes ātrums teritorijā var būt mainīgs un nav sasaistāms ar mākslīgiem ātruma diapazona soļiem Noteikumu projekta 9. pielikuma 1.tabulā.
- 3) Mobilās platjoslas interneta pakalpojuma nodrošināšanai vai reklamēšanai mobilo sakaru komersanti nepiemēro ātruma diapazona soļus. Līdz ar to, lai izpildītu Noteikumu 9.pielikuma prasības, komersantiem būtu jāveido mākslīga piedāvāto interneta pakalpojumu gradācija, kas neatbilst faktiskajai situācijai un elektronisko sakaru nozares regulējumam, kas kopš 2002.gada ir liberalizēts un vienots Eiropas Savienībā.
- 4) Detalizēta informācija par pieejamo platjoslas interneta piekļuves pakalpojuma pieslēguma teorētisko maksimālo lejupielādes ātrumu mobilā elektronisko sakaru tīklā tādā detalizācijā, kā to nosaka Noteikumu 9.pielikuma 1. tabula, atklāj ģeotelpiskā veidā elektronisko sakaru komersantu precīzas un elektronisko sakaru komersantu apstiprinātas bāzes staciju atrašanās vietas. Tādējādi tiek pieļauta tikai nosacīti kontrolēta un masveidīga informācijas ieguve par operatoru elektronisko sakaru tīkla infrastruktūras elementiem. Šī iemesla dēļ LMT saskata nopietnus drošības riskus, kas tajā skaitā šī brīža ģeopolitiskajos apstākļos var rezultēties šādu datu nonākšanai Latvijas Republikai nedraudzīgo subjektu rīcībā.
- 5) Nepārbaudītu un pagaidām nepārbaudāmu datu vākšana par maksimālo lejupielādes ātrumu un plānotā nekritiska publicēšana jau šobrīd paredzami kropļos elektronisko sakaru platjoslas pakalpojuma tirgus konkurenci un būs patērētājus un uzņēmumus maldinoša informācija.

Nemot vērā šos apsvērumus, lūdzam atteikties no prasības iesniegt platjoslas mobilā interneta pieejamības parametru, kas saistīts ar maksimālo lejupielādes ātrumu atbilstoši 1.tabulai, kā arī svītrot atsauci uz ātrumiem arī Noteikumu projekta 9.pielikuma I daļas 2.punktā un dzēst 1.tabulu. LMT neiebilst par *2Mbit/s norādi kā parametru, kas nošķir platjoslas pakalpojumu no citiem interneta pakalpojumiem.*

Noteikumu 9.pielikuma I daļas 1.punktu lūdzam izteikt šādā redakcijā *“Elektronisko sakaru komersants nosaka 4G un 5G tehnoloģijas mobilā elektronisko sakaru tīkla teorētisko pārklājumu, nodrošinot, ka aprēķinātais pārklājums katrā 100x100m režģa teritorijā datumā, par kuru jāiesniedz informācija, atspoguļo galalietotājiem pieejamo platjoslas interneta piekļuves pakalpojuma pieejamību ārpus telpām ar minimālo lejupielādes ātrumu, kas nav mazāks par 2Mbit/s.”*

2. Noteikumu projekta 2.tabula paredz, ka, aprēķinot pārklājumu, izmanto radiosignālu līmeņa minimālās vērtības atbilstoši norādītajam tehnoloģiju sadalījumam un frekvenču diapazonam, paredzēts paziņojamajos datos izšķirt 5G 3GPP release 15 (New Radio (NR) non-standalone (neautonomā – pamattīkls ir 4G) un 5G standalone (autonomā NR versija – pamattīkls ir 5G un tās turpmākie jauninājumi). LMT nesaskata nepieciešamību nošķirt 5G standalone un non-standalone:

- 1) Abās tehnoloģijās pārklājuma pieejamība tiek noteikta pie vienādiem frekvenču diapazoniem un radiosignāla līmeņa minimālajām vērtībām. Pārklājuma pieejamības aprēķinam pie Noteikumu projekta 9.pielikumā 2.tabulā definētajiem parametriem nav nekādu atšķirību non-standalone un standalone tehnoloģijās.
- 2) Pie 5G non-standalone dinamiskās attīstības un tehnoloģiju migrācijas jau pēc pāris nedēļām no informācijas iesniegšanas tā kļūs neaktuāla.

Precizējama atsauce, kā jāsaprot termins **“tās turpmākie jauninājumi”**.

3. Noteikumu projekta 4.7.punkts paredz, ka, aprēķinot pārklājumu, elektronisko sakaru komersanti izmanto datus par ekspluatācijā esošo bāzes staciju augstumiem, raidītāju jaudām un citiem parametriem atbilstoši VAS "Elektroniskie sakari" izdotajās radiofrekvenču piešķiruma lietošanas atļaujās noteiktajiem tehniskajiem parametriem.

LMT atbalsta, ka platjoslas interneta mobilā elektronisko sakaru pārklājuma pieejamība tiek aprēķināta vienīgi atbilstoši ekspluatācijā esošām un strādājošām bāzes stacijām. Mobilā elektronisko sakaru pārklājuma pieejamības aprēķins nav balstāms bāzes stacijās, kas ir plānotas, bet faktiski nestrādā vai nav uzstādītas, bet kurām jau izdotas radiofrekvenču piešķiruma lietošanas atļaujas. Aicinām Regulatoru precizēt šo normu, izsakot to redakcijā, kas atbilst normatīvo aktu regulējumam radioiekārtu jomā:

4.7. datus par ekspluatācijā esošo (veic un nodrošina signāla apraidi) bāzes staciju augstumiem, raidītāju jaudām un citiem parametriem, kas t.sk. noteikti VAS "Elektroniskie sakari" izdotajās radiofrekvenču piešķiruma lietošanas atļaujās noteiktajiem tehniskajiem parametriem.

4. Noteikumu projekta II daļas 5.punkts paredz, ka "elektronisko sakaru komersants, nosakot VHCN pieejamību, ņem vērā Eiropas Elektronisko sakaru regulatoru iestādes vadlīnijās par ļoti augstas veiktspējas tīklu noteiktos kritērijus". Tāpat Noteikumu projekta II daļas 3.tabulā veidota atsauce uz BEREK vadlīniju 4.kritēriju.

Vadlīnijām nav normatīvo aktu saistošā spēka. Vadlīnijām ir rekomendējošs raksturs, un tās var tikt izmatotas kā palīgīdzeklis normatīvo aktu interpretācijai vai ar tām var skaidrot ārējo normatīvo aktu piemērošanu. Atbilstoši Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9.pantam Latvijā juridiskā spēka hierarhijā ir šādi ārējie normatīvie akti: 1) Satversme, 2) likumi, 3) Ministru kabineta noteikumi, 4) pašvaldību saistošie noteikumi. Tā kā vispārsaistoša spēka piešķiršana Vadlīnijām būtu pretrunā ar likumu, lūdzam dzēst atsauces uz vadlīnijām un Regulatoram pašam noteikt kritērijus VHCN parametriem.

Par Konsultāciju dokumenta 1.pielikumu (Informācijas iesniegšanas noteikumi elektronisko sakaru nozarē 1.pielikums).

1. Noteikumu 1.pielikuma I sadaļā Ieņēmumi par regulējamo elektronisko sakaru pakalpojumu nodrošināšanu 5.1.5. punktā, II sadaļā Regulējamo elektronisko sakaru pakalpojumu pieslēgumu/galalietotāju/komersantu skaits 6.5. punktā paredzēts ziņot atsevišķi rādītājus par televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojumu, izmantojot lietotni. LMT lūdz atteikties no televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojuma ieņēmumu un apjoma sadalīšanas pēc televīzijas izplatīšanas kanāliem. Televīzijas programmu izplatīšanas pakalpojums, izmantojot interneta protokolu (IPTV) un izmantojot lietotni, nav nošķirami pakalpojumi un atsevišķu uzskaiti tiem nav iespējams nodrošināt tehnisku iemeslu dēļ.

2. Noteikumu 1.pielikuma Skaidrojumu sadaļā atsevišķos punktos skaidrojumi, skatīt, piemēram, 20.skaidrojumu ieņēmumu sadaļā, 9., 10., 12., 18., 19. skaidrojumu Pakalpojuma apjoma sadaļā, papildināti sasaistot ziņojamos ieņēmumus un ziņojamo apjomu ar balss vai īsziņu pakalpojuma veikšanu Latvijas Republikas teritorijā. Mobilo sakaru pakalpojumu **norēķinu informācijas sistēmās** netiek fiksēta vieta, kurā Latvijas operatora klients atrodas īsziņas vai balss zvana saņemšanas brīdī. Latvijas operatoru klients īsziņas vai balss zvana saņemšanas brīdī var atrasties ārzemēs, tomēr pakalpojuma ieņēmumu un apjomu uzskaitē tie joprojām uzskatāmi par iekšzemes pakalpojumiem, jo tie uzsākti Latvijā. Lūdzam precizēt skaidrojumu, svītrotot atsauces uz pakalpojuma veikšanu Latvijas Republikas teritorijā.

Ar cieņu,

Prezidents

Valdes priekšsēdētājs

Juris Binde

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

L.Liepiņa, 29248646